

การปฏิบัติตามกฎหมายของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

ขวัญใจ จิรัฐจินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)

สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การปฏิบัติตามกฎหมายของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร
(LEGAL APPLIANCE INVOLVING HEALTH SPA BUSINESS IN BANGKOK)

ขวัญใจ จิรัฐจินดา 4837675 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, ศษ.ด.(ประชากรศึกษา), ฉัตรสุมน พงศ์ภิญโญ,
ปช.ด.(ประชากรศาสตร์), สุธี อยู่สถาพร, D.en D(Hons-Rigime 1984), วิไล กุศลวิศิษฐ์กุล, วท.ม.(ชีวสถิติ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการจำนวน 54 คน ผู้ให้บริการในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพจำนวน 254 คน และเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตรวจมาตรฐานจำนวน 4 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ในการทำธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 94.4 มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 50.0 อยู่ในระดับสูง และความรู้ในการทำธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.004$) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.007$) ผู้ให้บริการในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพมีความรู้ด้านการบริการและความปลอดภัยในระดับสูง ร้อยละ 83.9 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.0 ทักษะการให้บริการในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.9 และทัศนคติต่อการให้บริการอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 58.7 และความรู้ด้านการบริการและความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ทักษะการให้บริการมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และทัศนคติต่อการให้บริการมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.036$) เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีความรู้ในการดำเนินงานตามกฎหมายในระดับสูงและปานกลางเท่ากัน ร้อยละ 50.0 และความรู้ในการดำเนินงานตามกฎหมายไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.368$) และพบว่า จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุขอย่างเพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีเพียงพอ

จากผลการวิจัยได้เสนอแนะว่า เจ้าพนักงานสาธารณสุขควรมีการประชาสัมพันธ์ความรู้ในการปฏิบัติตามกฎหมายให้กับผู้ประกอบการและผู้ให้บริการทางสื่อโทรทัศน์ให้มากขึ้น และควรมีการให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักกฎหมาย การตีความ การบังคับใช้กฎหมาย และกำหนดหลักปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทุกคนเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน

คำสำคัญ: การปฏิบัติ/กฎหมาย/ธุรกิจสปา/สปาเพื่อสุขภาพ

LEGAL APPLIANCE INVOLVING HEALTH SPA BUSINESS IN BANGKOK

KHWANJAI JIRATJINDA 4837675 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN MEDICAL AND PUBLIC HEALTH LAW
ADMINISTRATIONTHESIS ADVISORS: CHET RATCHADAPUNNATHIKUL, Ed.D.(POPULATION
EDUCATION), CHARDSUMON PRUTIPINYO, Ph.D.(DEMOGRAPHY), SUTHEE
YOOSATAPORN, D.en D(Hons-Rigime 1984), WILAI KUSOLVISITKUL,
M.Sc.(BIOSTATISTICS)**ABSTRACT**

This survey research was aimed to study level and factors correlated to legal compliance involving health spa businesses. The subjects were 54 spa managers, 254 spa therapists and 4 authorized representatives inspecting the standard of spa enterprises. Data was collected through interviews and analysed by using percentages, standard deviation and Spearman rank correlation coefficient to test the hypotheses.

The results of the research indicated that 94.4% of the spa managers were competent in the health spa business, and 50% had high level of news and information access. The correlation between knowledge in managing a health spa business and legal compliance was statistically significant (p -value = 0.004) and the correlation between news and information access and legal compliance was statistically significant (p -value = 0.007). Health spa therapists had high levels of knowledge of health spa business (83.9%), a moderate level of news and information access (35.0%), a moderate level of servicing skill (55.9%) and a high level of attitude on servicing (58.7%). The correlation between knowledge in servicing and safety and legal compliance was statistically significant (p -value < 0.001), the correlation between servicing skill and legal compliance was statistically significant (p -value = 0.001), and the correlation between news and information access and legal compliance was statistically significant (p -value = 0.036). Authorized representatives from the Ministry of Public Health had high and moderate levels of knowledge of law involving health spa business (50.0%). There was no correlation between knowledge of law involving health spa businesses and legal compliance (p -value = 0.368). It was also found that the number of personnel did not match the increasing workload; that designated offices received sufficient budget to operate their duties, that equipment and tools; and that inspection was adequate.

Consequently, the Ministry of Public Health should provide, information on how to enforce the law relative to health spa businesses. Health officers, themselves, should study more the fundamental principles of law including legal interpretation and enforcement. And the health officers authority and duties should also be clearly and accurately defined by the legal provisions.

**KEY WORDS: COMPLIANCE / LEGAL / SPA BUSINESS /
HEALTH SPA BUSINESS**

223 pp.